

Aan de Sector Bestuursrecht van de Rechtbank te Utrecht
postbus 13023
3507 LA Utrecht.

Utrecht, 1 juli 2005
ons kenmerk: SSU 05.26
betreft: **beroepschrift monumentenvergunning**

De Stichting Singelgebied Utrecht (SSU) tekent hiermee beroep aan tegen de beslissing van 31 mei 2005 van het College van B&W van de gemeente Utrecht (hierna: het College), waarmee het besluit van 15 maart 2005 tot verlening van een monumentenvergunning werd bevestigd.

In de beslissing van 31 mei 2005 zijn onze bezwaren in vijf delen gesplitst. Die indeling wordt ook in dit beroepschrift gevolgd.

1) splitsing van de vergunning onnodig bezwaarlijk

Het gaat in casu om de aanleg van een parkeergarage in het park Lucasbolwerk. Het College heeft de hiervoor benodigde monumentenvergunning in twee gedeelten aangevraagd: een deel voor een paar voorbereidende werkzaamheden, en de eigenlijke bouw in een tweede aanvraag.

In de hoorzitting op 10 mei j.l. bleek dat de splitsing diende om de gewenste verhoging van parkeertarieven, die politiek is gekoppeld aan de start van de werkzaamheden die verband houden met de bouw van de parkeergarage, per 1 januari 2006 te kunnen doorvoeren.

Hierbij willen wij opmerken dat de verzwarende van de Wittevrouwenbrug ten behoeve van het bouwverkeer, die thans in uitvoering is, reeds kan worden aangemerkt als die start. Daarvoor is het beginnen met de werkzaamheden uit de onderhavige monumentenvergunning dus niet nodig en is de hier aangevoerde reden van de splitsing van de monumentenvergunning vervallen.

Wij hebben in onze zienswijze aangegeven wat de bezwaren zijn van de splitsing van de monumentenvergunning. Het principiële bezwaar is dat bij de splitsing uit het totaal aantal uit te voeren werkzaamheden voor de realisering van de parkeergarage er enige zijn uitgekozen en in een aparte monumentenvergunning zijn ondergebracht, terwijl beide vergunningen gaan over activiteiten die in tijd en plaats overlappen. Doordat de eindsituatie na voltooiing van de eerste activiteiten niet omschreven is, kan er ook geen sprake zijn van een zinvolle vergunde activiteit. Door de splitsing kunnen de voor de bouw van de beoogde parkeergarage benodigde activiteiten niet als geheel worden overzien en beoordeeld. Voor de burger schaadt dit de inzichtelijkheid en controleerbaarheid van het gemeentelijk handelen. Aan dit principiële bezwaar is ten onrechte voorbijgegaan.

Nadelige gevolgen van de splitsing in praktische zin vloeien hier uit voort.

Door de splitsing kunnen door verwarring van gegevens die bij de twee delen behoren fouten ontstaan zoals bijvoorbeeld in punt 3 omschreven. Ook kunnen afwegingen die het monumentale belang raken niet tot hun recht komen omdat het onmogelijk wordt gemaakt de verschillende ingrepen in samenhang te bezien.

Hiervan is het gestelde onder punt 4 een voorbeeld.

Conclusie

Niet valt in te zien dat het College gehouden is positief te beslissen op haar eigen aanvraag. En die beslissing wordt onvoldoende gemotiveerd gelet op de daaraan verbonden bezwaren.

De splitsing van de monumentenvergunning in twee vergunningen schaadt de inzichtelijkheid en controleerbaarheid van het gemeentelijk handelen voor de burger en is niet nodig om een formeel begin mogelijk te maken van de werkzaamheden in verband met de bouw van de garage.

2) de zienswijzen niet behandeld

Hier willen wij allereerst opmerken dat in de samenvatting van onze bezwaren onder punt 2 ten onrechte wordt gesteld dat wij van mening zijn dat de zienswijzen (dus ook de onze) zijn behandeld in de uitgebrachte adviezen. Dat hebben wij noch in ons bezwaarschrift noch in de hoorzitting gesteld.

In de vergunning wordt genoemd het feit dat vijf zienswijzen zijn ingediend, maar inhoudelijke behandeling en afweging ontbreekt.

Het College verwijst in deze naar de behandeling door de gemeentelijke commissie Welstand en Monumenten, en stelt: *'Wij zijn van oordeel, dat de manier waarop dat is gebeurd en waarop de aanvraag is behandeld, zorgvuldig en voldoende is. Voorts menen wij dat wij derhalve hebben kunnen afgaan op dit advies en bovendien op het advies van de rijksdienst.'*

Aangezien even later wordt gesteld: *'Wij wijzen er voor alle duidelijkheid op dat de gemeente alleen de vergunningaanvraag om advies aan de RDMZ heeft toegezonden, derhalve zonder de zienswijzen.'* kunnen wij ons beperken tot het advies van de commissie Welstand en Monumenten. Een advies waarop de gemeente meent te kunnen afgaan omdat deze commissie zorgvuldig en voldoende heeft gewerkt.

Deze commissie heeft echter niet zorgvuldig gewerkt, zoals blijkt uit het feit dat de commissie een standpunt heeft ingenomen op 14 december 2004, nog voordat de zienswijzen bij haar bekend waren. Ook heeft de commissie het plan tot bouw van de parkeergarage als een gegeven beschouwd (zijnde een 'politieke afweging') zodat de zienswijzen voorzover deze zich tegen deze bouw richtten, bij voorbaat geen invloed konden hebben.

Conclusie

Het College kon dus wat betreft de zienswijzen niet afgaan op het advies van de commissie (en evenmin op dat van de rijksdienst) en heeft dit kennelijk ook niet gedaan gelet op de mededeling *'De zienswijzen zijn aan bod gekomen bij de belangenafweging en de besluitvorming op gemeentelijk niveau.'* Maar hoe dat laatste is gebeurd blijft volstrekt onduidelijk. Wij achten dit een ernstig motiveringsgebrek.

3) de vergunning verwijst naar niet nader aangeduide bijlagen

De tekeningen die als bijlage ter inzage zijn gelegd bij de aanvraag en bij de vergunning verschilden wat betreft het tracé van *kabels en leidingen*. Uit de bijbehorende teksten van de ter inzage gelegde vergunning blijkt dit onderscheid niet want daarin wordt verwezen naar 'de door u ingediende tekeningen, die wij als gewaarmerkte bijlage hebben bijgevoegd'. Dat is onvoldoende als nadere specificatie van vergunningvoorwaarden. Er kunnen wel vele 'gewaarmerkte tekeningen' circuleren. Bijlagen dienen effectief gespecificeerd en gedateerd te zijn. Anders is niet duidelijk welke kabels en leidingen horen tot de vergunning en welke niet.

Wij beschouwen dit als een formeel gebrek in de vergunning.

Het College erkent in de behandeling van de bezwaren dat er een verkeerde tekening is gebruikt, en meent dit gebrek te kunnen herstellen door te melden dat als bijlage bij de vergunning geldt een tekening met de volgende aanduiding:

"monumentenvergunning Realisatiefase 1/ tekeningnummer 1-500-12".

En dit dan zonder de tekst van de vergunning te corrigeren en te preciseren als bovenbedoeld.

De tekening waarnaar men nu verwijst gaat echter helemaal niet over kabels en leidingen. Hiermee is nog steeds niet duidelijk wat de strekking van de vergunning is.

Conclusie

De vergunning is niet duidelijk over wat er vergund wordt ten aanzien van *kabels en leidingen*, mede omdat de bijgevoegde tekening niet is gespecificeerd. Bij de vergunning was een verkeerde tekening gevoegd. Bij de correctie van die fout heeft men een andere, maar wederom verkeerde tekening genoemd. Door deze gebreken kan de vergunning naar ons oordeel niet in stand blijven.

4) het vergunde tracé is ongunstig voor de monumentale plataan

In de vergunning wordt voor kabels een nieuw tracé vastgesteld. Om wat voor kabels het gaat en waar dat

nieuwe tracé ligt is echter niet duidelijk zoals hierboven onder punt 3 is uiteengezet. Op grond van de verschillende tekeningen die we tijdens de procedure hebben gezien nemen we het volgende aan.

De vergunning is bedoeld voor twee middenspannings- en twee telecomkabels van Eneco. Het nieuwe tracé volgt de straat (Lucasbolwerk) en maakt dan bij de plataan een oversteek naar het park om aan te sluiten op het oude tracé. De oversteek ligt net buiten de kroonprojectie van de plataan maar het vervolg, het oude tracé, ligt daarbinnen.

Ter bescherming van de monumentale plataan hebben wij gepleit voor een nieuw tracé geheel buiten de plataan om. Het College reageert hierop met: *'Wij hebben er al eerder op gewezen, dat de aanvrager van de monumentenvergunning er voor gekozen heeft om de hier bedoelde twee kabels deel te laten uitmaken van de vergunningaanvraag en dat een dergelijke keuze wettelijk mogelijk is. Dat uw voorkeur een andere is, is onzes inziens niet relevant.'*

Deze reactie achten wij onbegrijpelijk.

Het plaatsen van onze voorkeur tegenover de andere, eigen voorkeur, zonder in te gaan op de verschillen in de gevolgen voor de monumentale plataan is geen behoorlijke afweging van belangen. Daarbij dient nog te worden opgemerkt dat onze voorkeur wordt gedeeld door de Commissie Welstand en Monumenten zoals blijkt uit haar opstelling inzake een aanvraag door KPN voor het leggen van kabels en leidingen bij dezelfde plataan. Die opstelling, in haar zitting van 14 december 2004, luidt als volgt.

'KPN heeft zonder vergunning ondergrondse werkzaamheden uitgevoerd voor het leggen van kabels. Zeker in dit kwetsbare, monumentale plantsoen acht zij het onoorbaar om ondergrondse werkzaamheden uit te voeren, zonder een vergunning af te wachten. In overleg met de afdeling Monumenten hadden wellicht alternatieve tracés - om het monument heen - onderzocht en benut kunnen worden. In haar zienswijze dringt de Stichting Singelgebied Utrecht erop aan in de toekomst te voorkomen dat bomen aan dergelijke risico's worden blootgesteld. De commissie is van mening dat noodzakelijke ondergrondse werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten de kroonprojectie van bomen, teneinde schade te voorkomen. Ook dient dit eerst in overleg te geschieden met de afdeling Monumenten.'

Het College heeft zich destijds aan dat advies geconformeerd.

Dat het College de mogelijkheid om een alternatief tracé te benutten nu zonder onderzoek afwijst en afdoet als onze voorkeur heeft niets meer te maken met een behoorlijke belangenafweging.

Het College meent dat de plataan voldoende kan worden beschermd door aanvullende (bouwtechnische) voorwaarden en voegt daar aan toe: *'Overigens willen wij benadrukken dat het verleggen van de leidingen waarvoor de vergunning is verleend inhoudt dat alleen de gedeelten die via een nieuw tracé gaan lopen worden vernieuwd; in de bestaande leidingen wordt op twee plaatsen een knip gemaakt en tussen de knippen komt een nieuw stuk leiding volgens het nieuwe tracé. Buiten de knippen wordt er dus niet vernieuwd. In de vergunningvoorwaarden hebben wij expliciet opgenomen dat de kabels in de delen van tracés welke na verlegging buiten bedrijf worden gesteld, niet worden opgegraven en verwijderd om schade aan de bomen te voorkomen.'*

Deze voorstelling van zaken is volgens ons ongerechtvaardigd optimistisch. Want er wordt voorbijgegaan aan het feit dat het binnen de kroonprojectie van de plataan gelegen gedeelte van het totale tracé niet buiten gebruik zal worden gesteld maar blijft functioneren. Dat betekent onvermijdelijk dat er vroeg of laat voor onderhoudswerkzaamheden gegraven zal moeten worden. Wil men de monumentale plataan daadwerkelijk beschermen, dan zal een nieuw tracé buiten de kroonprojectie om moeten worden gevonden. En de noodzaak daarvan zal extra duidelijk worden als alle kabels en leidingen die voor de bouw van de parkeergarage moeten worden verlegd, en waarvan er meerdere binnen de kroonprojectie van de plataan liggen, in samenhang worden gezien.

Conclusie

De Monumentenwet houdt voor de overheid de zorgplicht in om, indien dat redelijkerwijs te voorkomen is, een monument niet te (laten) verstoren of in enig opzicht te wijzigen. Het College dient het leggen van kabels te vergunnen, echter niet op elke plek die een aanvrager voorstelt. Met het oog op monumentenbelangen kan het College een nieuw tracé aanwijzen. Het voorkomen van aantasting van de monumentale plataan, één van de meest monumentale bomen van Utrecht, is zeker een monumentenbelang dat een dergelijke aanwijzing rechtvaardigt. Dat het College het inzicht in de mogelijke aantastingen belemmert door splitsing van vergunningen en een onderzoek naar een alternatief tracé ongemotiveerd afwijst is met de bovenbedoelde wettelijke zorgplicht volledig in strijd.

5) onze voorstellen inzake de trottoirs

De zienswijze en het bezwaar hebben de functie het bestuur tot een heroverweging van de voorgenomen wijzigingen, c.q. het genomen besluit uit te nodigen. Het enkele feit dat de in het kader van zienswijze en bezwaar ingebrachte alternatieve voorstellen, die dienen om de door indieners schadelijk geachte elementen van het plan te verzachten, niet worden gehonoreerd is op zichzelf niet onredelijk. Daarbij is echter een deugdelijke motivering wel op zijn plaats. Het ingebrachte is nu afgewezen met de verklaring dat bezwaarden dienaangaande geen instemmingsrecht hebben. In zijn betekenis en effect is deze verklaring niet anders dan een motiveringsgebrek. Ons beroep richt zich mede tegen dat gebrek.

Wij verzoeken u de genoemde vergunning te vernietigen.

namens Stichting Singelgebied Utrecht:

Th.P.F. Haffmans, Lange Jansstraat 43, 3512 BA Utrecht

Bijlagen:

het inschrijvingsbewijs van de stichting bij de Kamer van Koophandel.

productie 1: zienswijze SSU, 7 december 2004

productie 2: monumentenvergunning, 15 maart 2005

productie 3: bezwaarschrift SSU, 13 april 2005

productie 4: antwoord B&W, 31 mei 2005, verzonden 6 juni 2005